

Kapitalbuffer gir mer robuste banker

Kronikk av sentralbanksjef Øystein Olsen i Dagens Næringsliv 14. oktober 2013.

Bankene bør bygge kapital i gode tider. Det vil gi dem mer å tære på ved et tilbakeslag i økonomien.

Fredag 4. oktober fastsatte Regjeringen en forskrift om motsyklisk kapitalbuffer i bankene. Motsyklisk kapitalbuffer er et av flere elementer i det nye regelverket for bankenes kapitaldekning som ble vedtatt av Stortinget i juni. Finanskrisen viste hvor viktig det er at bankene har nok kapital. Det nye regelverket vil gjøre norske banker mer robuste overfor utlånstap i en framtidig lavkonjunktur.

Bankene skal bygge opp og holde en buffer når det er gode tider. Ved tilbakeslag i økonomien og store tap i bankene skal bufferen kunne tæres på. Virker bufferen etter hensikten, vil bankene stramme mindre inn på sine utlån i nedgangstider enn de ellers ville gjort. Det vil kunne motvirke at bankenes utlånspraksis forsterker tilbakeslaget. Når bufferen økes i gode tider, vil det dessuten kunne bidra til å dempe høy kredittvekst og redusere oppbygging av finansielle ubalanser.

Bufferkravet skal som hovedregel være mellom 0 og 2,5 prosent av bankenes beregningsgrunnlag. Kravet vil gjelde for alle banker som har virksomhet i Norge, på sikt også filialer av utenlandske banker. Finansdepartementet skal bestemme nivået på den motsykliske bufferen hvert kvartal. Norges Bank skal lage et beslutningsgrunnlag og gi departementet råd om nivået. I arbeidet med beslutningsgrunnlaget vil Norges Bank og Finanstilsynet utveksle informasjon og vurderinger.

Norges Bank vil gi det første rådet om nivået på den motsykliske bufferen til Finansdepartementet i desember. Beslutningsgrunnlaget rådet bygger på, skal etter forskriften "inneholde oversikt over forholdet mellom kreditt og BNP og hvordan dette avviker fra den langsiktige trenden, samt andre indikatorer, og Norges Banks vurdering av systemrisiko som bygges opp eller er bygget opp over tid".

Systemrisiko er vanskelig å måle. Men det er godt belegg – både empirisk og teoretisk – for å bruke forholdet mellom kreditt og BNP som én indikator for risikoen i det finansielle systemet. Også andre indikatorer gir signaler om systemrisiko. Vi har spesielt festet oss ved utviklingen i bolig- og eiendomspriser, og hvor stor andel av sin finansiering bankene henter i finansmarkedet. I vurderingen av kapitalkravet vil vi analysere utviklingen i indikatorene og sammenligne nåsituasjonen med historiske trender. Usikkerhet taler for å se på ulike beregningsmetoder for trendene. Etter hvert som Norges Bank vinner ny innsikt, vil indikatorene og metodene utvikles videre.

Den motsykliske bufferen er en del av EUs kapitaldekningsdirektiv, og ifølge forskriften skal Norges Bank ta hensyn til råd fra Det europeiske risikoråd (ESRB). Risikorådet arbeider for tiden med å utvikle retningslinjer for hvordan bufferkravet skal fastsettes. Norges Bank og Finanstilsynet deltar aktivt i dette arbeidet. Når retningslinjene er på plass, vil anbefalinger fra ESRB om metoder og veiledende referanseverdier for bufferkravet inngå som en del av beslutningsgrunnlaget.

Det vil uansett ikke være en mekanisk sammenheng mellom utviklingen i enkeltindikatorer og rådet om den motsykliske kapitalbufferen. Til det er sammenhengene i økonomien for komplekse. Rådet vil alltid være basert på vårt beste skjønn. Størrelsen på bufferen vil blant annet vurderes i sammenheng med øvrige krav til bankene, særlig når nye krav introduseres.

Den motsykliske kapitalbufferen er ikke et virkemiddel i konjunkturstyringen på linje med pengepolitikken. Usikkerhet og hensynet til robusthet tilsier at kapitalbufferen ikke uten videre trappes ned selv om det er tegn til at finansielle ubalanser skulle avta. I lange perioder med lave tap i

bankene og vekst i formuespriser og kreditt vil det normale være at bankene holder en motsyklisk buffer.

Norge vil kunne være blant de første landene som tar i bruk den motsykliske bufferen. Veksten i kreditt og boligpriser i Norge har lenge vært høy, og kreditten er kommet opp på et historisk høyt nivå i forhold til verdiskapingen. Bankene må da ta ekstra høyde for et tilbakeslag. Den motsykliske kapitalbufferen vil gi mer robuste banker. Det gagnar oss alle.